

DIGITALISERINGSSTYRELSEN

Årsrapport 2022: Indsatsen for at gøre lovgivningen digitaliseringsklar

September 2022

2022

Indhold

1. Den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning	4
1.1 Årsrapporten i hovedtræk	6
2. Hovedkonklusioner	7
3. Er lovgivningen digitaliseringsklar?	8
3.1 Andel af lovforslag med implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder	8
3.2 Andel af høringssvar med anbefalinger	10
3.3 Fagministeriernes overholdelse af seks ugers-fristen	11
3.4 Ministeriernes indarbejdelse af anbefalinger fra høringssvar	12
4. Bilag A: Metoderedegørelse	14

**Årsrapport 2022:
Indsatsen for at gøre
lovgivningen
digitaliseringsklar**

1. Den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning

Den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning fastsætter, at ny lovgivning fremsat efter 1. juli 2018 skal være digitaliseringsklar. Det betyder, at lovgivningen skal udformes i overensstemmelse med de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning. Såfremt det er nødvendigt at fravige et eller flere af principperne, skal det begrundes i lovgivningens bemærkninger. Aftalen om digitaliseringsklar lovgivning medfører desuden, at konsekvenserne ved at implementere lovgivningen skal vurderes og fremgå af bemærkningerne til et lovforslag. Tilsvarende fremgår det af aftalen, at gældende lovgivning løbende skal gennemgås med henblik på at vurdere, om den i højere grad kan gøres digitaliseringsklar. Der er med finansloven for 2022 aftalt finansiering af indsatsen med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar frem til og med 2025.

Digitalisering er ikke et mål i sig selv. Det fremhæves også i den politiske aftale om at gøre lovgivningen digitaliseringsklar. Digitalisering skal ses som et middel til at opnå konkret effekt ved fx at understøtte en lettere hverdag for borgere og virksomheder og sikre en mere effektiv offentlig sektor, som håndterer data på en tryk og sikker måde og med respekt for borgernes retssikkerhed.

Med aftalen er der etableret et sekretariat, som understøtter ministeriernes arbejde med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar. Sekretariatet screener udkastet til regeringens lovprogram og kvalificerer ministeriernes vurdering af principper og implementeringskonsekvenser gennem dialog med ministerierne og afgivelse af høringsvar forud for lovforslagenes fremsættelse for Folketinget.

Implementeringskonsekvenser

Konsekvenser af ny lovgivning skal vurderes. Det omfatter følgende fire elementer.

It-understøttelse, it-styring og risiko

Afdækker konsekvenser og væsentlige risici ved it-udvikling og eksisterende it-systemer

Organisatoriske forhold

Væsentlige ændringer i forhold til ny organisering og kompetencedeling mellem myndigheder

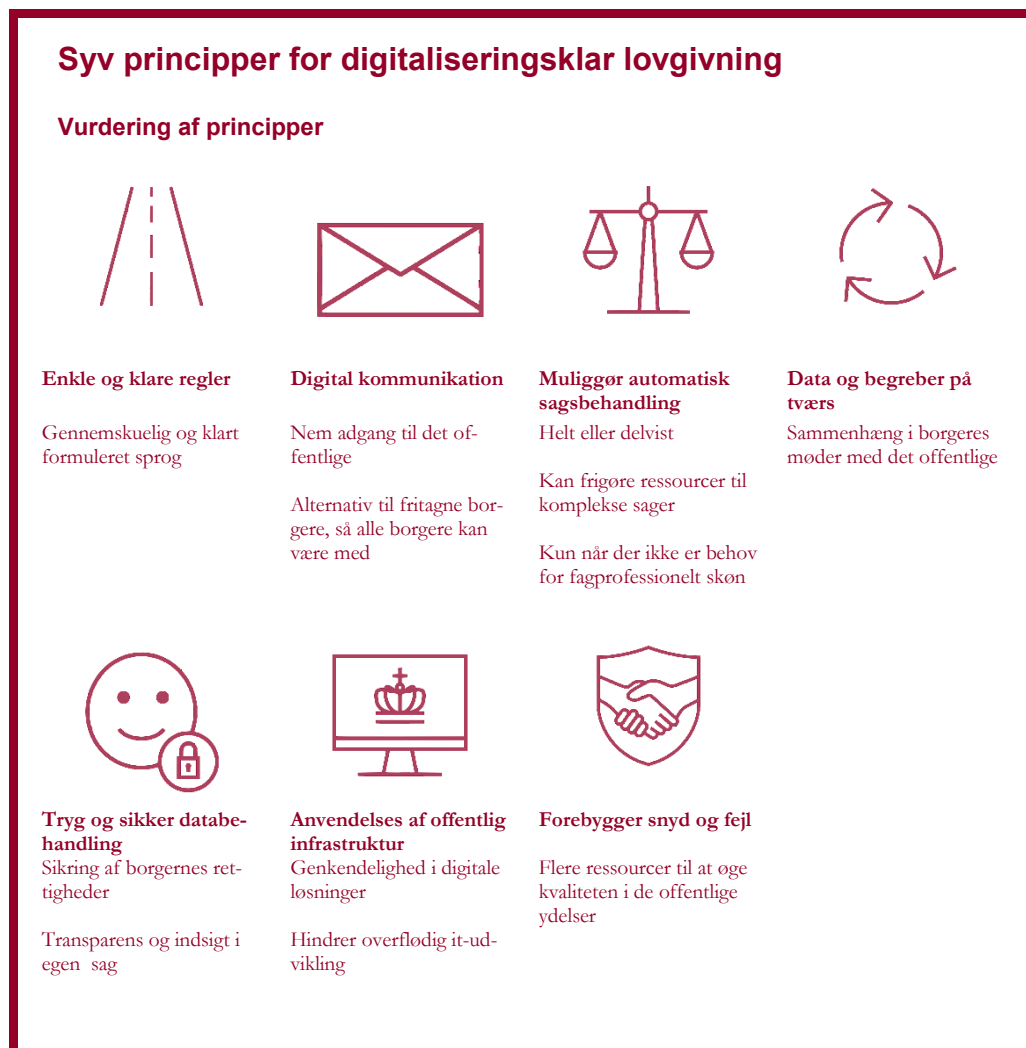
Databeskyttelse

Databeskyttelsesretlige konsekvenser for borgerne belyses

Betydning for borgerne

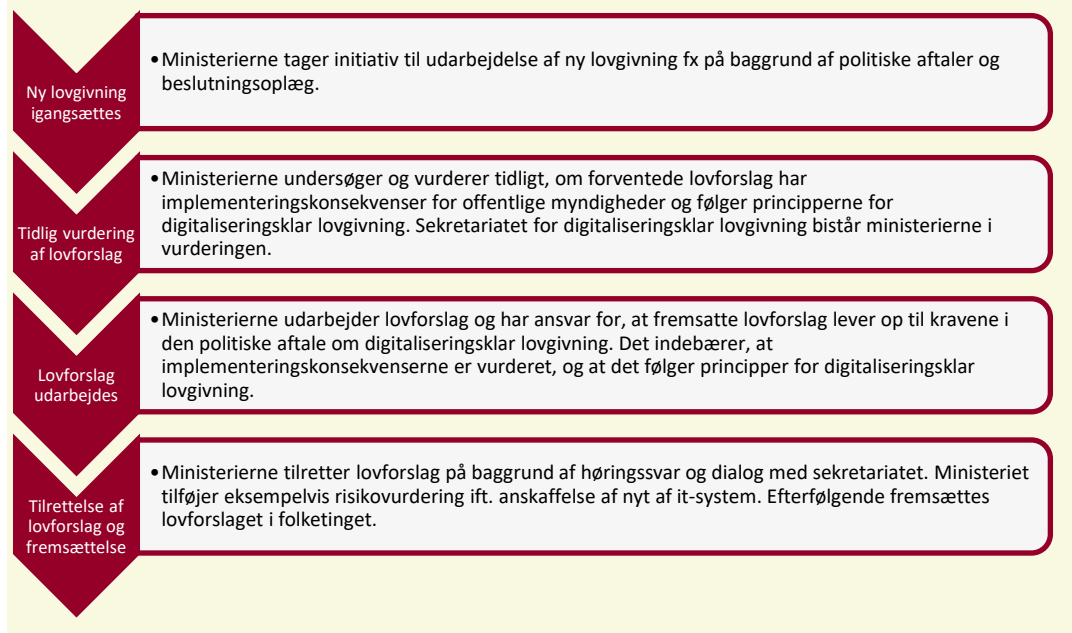
Større gennemsigtighed for borgere og virksomheder samt en mere ensartet sagsbehandling

Figur 1 illustrerer et lovforslags vej i lovprocessen fra initiativ eller politisk aftale til ministeriernes vurdering af principper og implementeringskonsekvenser. Lovforslaget justeres løbende blandt andet i dialog med sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning.

Figur 1

Proces for arbejdet med digitaliseringsklar lovgivning

Kilde: Digitaliseringsstyrelsen

1.1 Årsrapporten i hovedtræk

Årsrapporten samler op på ministeriernes efterlevelse af den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning. Derfor er der i årsrapporten fokus på, om ny lovgivning i tilstrækkelig grad er formuleret i tråd med principperne for digitaliseringsklar lovgivning, som gør, at lovgivningen kan administreres digitalt, og at konsekvenserne for lovgivningens implementering er tilstrækkelig belyst. Endvidere tegner årsrapporten et billede af den overordnede udvikling i ministeriernes efterlevelse af aftalen, ved at resultater fra folketingssamlingen 2021/22 sammenlignes med udviklingen i de foregående samlinger.

2. Hovedkonklusioner

1. Ministerierne efterlever i stadig stigende grad aftalen om digitaliseringsklar lovgivning

Udviklingen i fagministeriernes arbejde med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar viser, at ministerierne i stigende grad efterlever kravene i aftalen om digitaliseringsklar lovgivning. Generelt beskrives det i stadig hyppigere grad i fremsatte lovforslags bemærkninger, hvordan lovforslaget er udformet i overensstemmelse med principperne for digitaliseringsklar lovgivning, samt hvilke konsekvenser implementeringen af lovgivning forventes at medføre.

2. Færre lovforslag har implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder

Der er sket et fald i andelen af fremsatte lovforslag, som vurderes at have implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder, og som derfor er relevante i forhold til indsatsen med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar.

3. Stigning i andelen af høringssvar med anbefalinger

Der er sket en stigning i andelen af høringssvar, der indeholder anbefalinger til fagministerierne om at justere eller udbygge beskrivelsen af implementeringskonsekvenser og/eller efterlevelsen af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

4. Ministerierne indarbejder i høj grad de konkrete anbefalinger i de fremsatte lovforslag

I de tilfælde hvor sekretariatets høringssvar indeholder anbefalinger, indarbejder ministerierne i større omfang end tidligere anbefalingerne helt eller delvist. I 2021/22-samlingen justerede ministerierne lovforslagene i 80 pct. af de tilfælde, hvor høringssvar indeholdt anbefalinger.

I det efterfølgende præsenteres konklusionerne nærmere.

3. Er lovgivningen digitaliseringsklar?

3.1 Andel af lovforslag med implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder

Sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning screener hvert år lovprogrammet for det kommende folketingsår. I den forbindelse vurderer sekretariatet, hvilke lovforslag der har implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder, og som derfor er relevante for digitaliseringsklar lovgivning. De relevante lovforslag sendes i løbet af folketingsåret i høring hos sekretariatet med henblik på at kvalificere ministeriernes vurdering af lovforslagets offentlige implementeringskonsekvenser og for at sikre, at det enkelte lovforslag i videst mulig udstrækning lever op til principperne om digitaliseringsklar lovgivning.

Andelen af fremsatte lovforslag, som under screeningen af lovprogrammet er vurderet til at have implementeringskonsekvenser for det offentlige fremgår af tabel 1.1.

Tabellen viser, at sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning har vurderet, at 32 pct. af de fremsatte lovforslag har implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder i et omfang, hvor det følger af den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning, at sekretariatet skal afgive høringssvar til lovforslaget. Den tilsvarende andel var i folketingssamlingen 2020/21 45 pct. Nedgangen i antallet af lovforslag, hvor sekretariatet har afgivet høringssvar, skal blandt andet ses i lyset af, at ministerierne i højere grad end tidligere er i dialog med sekretariatet om lovforslagets offentlige implementeringskonsekvenser tidligt i lovprocessen. I 31 tilfælde har sekretariatet således i forlængelse af tidlig dialog med et fagministerium vurderet, at der ikke har været behov for at afgive et opfølgende høringssvar.

Tabel 1.1

Andel af fremsatte lovforslag med implementeringskonsekvenser fordelt på ministerområder, 2021/22

	Antal fremsatte lovforslag	Antal som vurderes at have implementeringskonsekvenser	Andel i pct. (samling 2021/22)	Andel i pct. (samling 2020/21)
Ministerium				
Beskæftigelsesministeriet	24	8	33 pct.	40 pct.
Børne- og Undervisningsministeriet	23	6	26 pct.	27 pct.
Erhvervsministeriet	22	10	45 pct.	72 pct.
Finansministeriet	8	0	0 pct.	10 pct.
Forsvarsministeriet	1	0	0 pct.	100 pct.
Indenrigs- og Boligministeriet	10	4	40 pct.	-
Justitsministeriet	25	7	28 pct.	28 pct.
Kirkeministeriet	1	0	0 pct.	33 pct.
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	12	4	33 pct.	38 pct.
Kulturministeriet	5	2	40 pct.	50 pct.
Miljøministeriet	6	1	17 pct.	33 pct.
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	7	4	57 pct.	100 pct.
Skatteministeriet	28	14	50 pct.	47 pct.
Social- og Ældreministeriet	6	3	50 pct.	-
Sundhedsministeriet	16	3	19 pct.	-
Transportministeriet	16	2	13 pct.	-
Uddannelses- og Forskningsministeriet	6	1	17 pct.	14 pct.
Udenrigsministeriet	3	0	0 pct.	0 pct.
Udlændinge- og Integrationsministeriet	18	7	39 pct.	27 pct.
Social- og Indenrigsministeriet*	-	-	-	67 pct.
Transport- og boligministeriet*	-	-	-	76 pct.
Sundheds- og Ældreministeriet*	-	-	-	67 pct.
I alt	237	76	32 pct.	45 pct.

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

*Social- og Indenrigsministeriet, Transport- og boligministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet blev delt op i januar 2021.

3.2 Andel af høringsvar med anbefalinger

Desuden gælder det, at fagministerierne i højere grad, sammenlignet med 2020/21, anbefales at justere eller udbygge beskrivelsen af implementeringskonsekvenser for de lovforslag, som ministerierne sender i høring, jf. tabel 1.2.

Tabel 1.2
Andel af høringsvar med anbefalinger, 2021/22

Ministerium	Antal som vurderes at have implementeringskonsekvenser	Antal høringsvar med anbefalinger	Andel i pct. (samling 2021/22)	Andel i pct. (samling 2020/21)
Beskæftigelsesministeriet	8	7	88 pct.	86 pct.
Børne- og Undervisningsministeriet	6	3	50 pct.	100 pct.
Erhvervsministeriet	10	10	100 pct.	77 pct.
Finansministeriet	0	0	0 pct.	100 pct.
Forsvarsministeriet	0	0	0 pct.	25 pct.
Indenrigs- og Boligministeriet	4	4	100 pct.	-
Justitsministeriet	7	7	100 pct.	63 pct.
Kirkeministeriet	0	0	0 pct.	100 pct.
Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet	4	3	75 pct.	60 pct.
Kulturministeriet	2	2	100 pct.	50 pct.
Miljøministeriet	1	1	100 pct.	67 pct.
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	4	4	100 pct.	60 pct.
Skatteministeriet	14	13	93 pct.	73 pct.
Social- og Ældreministeriet	3	3	100 pct.	-
Sundhedsministeriet	3	2	67 pct.	-
Transportministeriet	2	2	100 pct.	-
Uddannelses- og Forskningsministeriet	1	1	100 pct.	100 pct.
Udenrigsministeriet	0	0	0 pct.	0 pct.
Udlændinge- og Integrationsministeriet	7	6	86 pct.	83 pct.
Social- og Indenrigsministeriet	-	-	-	50 pct.
Transport- og boligministeriet	-	-	-	85 pct.
Sundheds- og Ældreministeriet	-	-	-	75 pct.
I alt	76	68	89 pct.	73 pct.

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

*Social- og Indenrigsministeriet, Transport- og boligministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet blev delt op i januar 2021.

Som det fremgår af tabellen, har der været afgivet anbefalinger om justering af lovforslag i 89 pct. af de afgivne høringsvar, mens tallet for den foregående samling

var 73 pct. Der afgives således i gennemsnit flere anbefalinger til fagministerierne end i den forgangne samling.

Det fremgår af tabel 1.2, at sekretariatet i højere grad i folketingssamlingen 2021/2022 end i samlingen 2020/2021 afgiver anbefalinger til justeringer af lovforslag vedrørende digitaliseringsklar lovgivning i sine høringssvar. Dette kan skyldes, at en større andel lovforslag end tidligere bliver afklaret tidligt i lovprocessen, mens sekretariatet derfor prioriterer at afgive høringssvar til lovforslag, hvor der i højere grad vurderes behov for anbefalinger. En afledt effekt heraf er, at sekretariatet generelt sender færre høringssvar uden konkrete anbefalinger, fordi lovforslaget ikke indeholder relevante implementeringskonsekvenser, eller fordi ministeriet har beskrevet principper og implementeringskonsekvenser fyldestgørende.

3.3 Fagministeriernes overholdelse af seks ugers-fristen

Det gælder for folketingssamlingen 2021/22, at fagministerierne i lidt mere end hvert femte tilfælde følger anbefalingen om at sende lovforslag i høring hos sekretariatet senest seks uger før lovforslaget fremsættes i offentlig høring, jf. tabel 1.3. Dette er et fald i forhold til seneste folketingssamling.

Tabel 1.3

Andel af lovforslag i præhøring hos sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning, som er modtaget rettidigt

	Antal lovforslag i præhøring	Antal rettidigt fremsendte lovforslag	Andel i pct.
Samling			
2018/19		118	26 pct.
2019/20		100	10 pct.
2020/21		97	29 pct.
2021/22		76	22 pct.

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

Anm.: Rettidig afsendelse af lovforslag i præhøring er seks uger før den offentlige høring.

I samlingerne 2019/20 og 2020/21 fremsendte ministerierne henholdsvis 10 pct. og 29 pct. af deres lovforslag rettidigt.

Det er væsentligt, at sekretariatet har mulighed for at afgive anbefalinger til lovforslaget i god tid før den offentlige høring, da dette giver fagministerierne bedre tid til at indarbejde de anbefalede ændringer i lovforslaget.

3.4 Ministeriernes indarbejdelse af anbefalinger fra høringssvar

I forbindelse med udarbejdelsen af nærværende rapport er de udkast til lovforslag, som ministerierne har sendt i høring, blevet sammenlignet med den endelige udgave af de respektive lovforslag, som blev fremsat for Folketinget. Formålet med sammenligningen har været at fastslå, om de konkrete anbefalinger fra høringssvaret er afspejlet i det lovforslag, der efterfølgende er fremsat for Folketinget. Gennemgangen viser, at fagministerierne i høj grad indarbejder de konkrete anbefalinger i det fremsatte lovforslag. Gennemgangen viser desuden, at andelen er stigende over tid, jf. tabel 1.4.

Tabel 1.4

Sekretariatets vurdering af, om fagministerierne indarbejder anbefalinger fra høringssvar i fremsatte lovforslag

	Antal fremsatte lovforslag, som har været i høring	Ingen anbefalinger i høringssvar	Anbefalinger ikke indarbejdet	Anbefalinger delvist indarbejdet	Anbefalinger indarbejdet i fuldt omfang
Folketings-samling					
2018/19	111	26 pct.	25 pct.	21 pct.	27 pct.
2019/20	78	16 pct.	24 pct.	24 pct.	35 pct.
2020/21	87	11 pct.	23 pct.	29 pct.	36 pct.
2021/2022	76*	11 pct.	18 pct.	36 pct.	34 pct.

Kilde: Egen udarbejdelse pba. driftsstatistik.

*Antallet af fremsatte lovforslag, som har været i høring og som efterfølgende er blevet fremsat for Folketinget.

Det fremgår af tabellen, at anbefalingerne blev helt eller delvist indarbejdet i 70 pct. af de 87 lovforslag, hvor der er afgivet høringssvar, og som efterfølgende er blevet fremsat for Folketinget. Kun i hvert femte tilfælde indarbejdede ministerierne ikke anbefalingerne.

Tallene indikerer, at anbefalinger i høringssvar ofte medfører konkrete ændringer i lovforslag. Tabellen viser således, at processen med afgivelse af høringssvar giver værdi for fagministerierne i deres arbejde med at gøre lovgivningen digitaliseringsklar.

Boks 1**Indsatsområder i 2021/22 for at gøre lovgivningen digitaliseringsklar**

I det forgangne år har sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning prioriteret en række aktiviteter med henblik på at styrke indsatsen for at gøre lovgivningen digitaliseringsklar.

Indsatsområde 1: Revision af eksisterende lovgivning

Digitaliseringsstyrelsen har indledt et samarbejde med OECD om at udvikle en ny metode til at finde og prioritere eksisterende lovgivning, som kan gøres digitaliseringsklar. Metoden skal gøre det lettere at udpege de områder, hvor en revision vil medføre det største løft i den digitale service og i den offentlige administration. En række ministerier er involveret i projektet, hvor de leverer erfaringer om og bidrag til, hvordan digitaliseringsklar lovgivning bedst kan målrettes gældende lovgivning.

Projektet er støttet af EU-kommissionen. Målet er, at den færdigudviklede metode kan anvendes bredt på tværs af medlemsstaterne.

Indsatsområde 2: Bidrag til fagministeriernes interne arbejde med digitaliseringsklar lovgivning

I 2021 har indsatsen fokuseret på at understøtte fagministeriernes faglige forudsætninger for af egen drift at inddrage overvejelser om digitaliseringsklar lovgivning i det lovforberedende arbejde. I 2021 har indsatsen særligt fokuseret på at tilbyde målrettede kompetenceopbygningsforløb i form af ”master classes”, bidrag ved ministeriers egne uddannelsesforløb for nye medarbejdere og ved faglige arrangementer. Endvidere yder sekretariatet bistand til ministeriernes etablering af interne funktioner og processer for ”digital kvalitetssikring” af lovforslag. Ministerierne udviser engagement i forhold til at realisere ambitionerne i den politiske aftale om digitaliseringsklar lovgivning, og det ses, at et stigende antal myndigheder vælger at prioritere at have en intern funktion, som støtter det løbende arbejde med digitaliseringsklar lovgivning.

Indsatsområde 3: Tidlig dialog med fagministerier om udvalgte lovforslag

Det seneste år har der været fokus på at indlede dialog med ministerierne om en række udvalgte lovforslag tidligt i lovprocessen. Til grund for udvælgelsen af lovforslagene er der lagt vægt på omfanget af lovforslagets implementeringskonsekvenser, herunder betydning af, at digitaliseringsklar lovgivning blev tænkt ind tidligt i lovprocessen. Der har været gennemført tidlig dialog vedrørende udarbejdelsen af i alt 16 lovforslag på tværs af 8 ressortområder.

4. Bilag A: Metoderedegørelse

Udarbejdelsen af årsrapporten har overordnet været opdelt i følgende faser:

- Dataindsamling
- Analyse
- Produktion

I arbejdets indledende fase har der været foretaget desk research i form af kvantitative deepdives til belysning af effekten af høringssvar afgivet til lovforslag modtaget i folketingssamlingerne 2021/22.

På baggrund af de indsamlede data og sekretariatets kvalificerede forståelse heraf er der foretaget en analyse af samtlige høringssvar. Analysen har haft til formål at fastslå i hvilket omfang, de konkrete anbefalinger i sekretariatets høringssvar efterfølgende er blevet indarbejdet helt eller delvist i det lovforslag, som efterfølgende er blevet fremsat for Folketinget.

Vurderingen af, om de konkrete anbefalinger i høringssvaret er blevet taget til følge, er sket som en skønmæssig vurdering foretaget af den enkelte ressortansvarlige sagsbehandler i sekretariatet ved sammenligning af det modtagne udkast til lovforslag med den efterfølgende fremsatte udgave.

I produktionsfasen er de enkelte analytiske konklusioner herefter søgt sammenkædet, hvilket er dokumenteret i et udkast til en årsrapport.

digst.dk